

Prøveopgave A

Matematik 1A, efteråret 2006

Aalborg Universitets basisuddannelse

Studerende i Industri og Sundhedsteknologi

Et køletårn K er støbt i beton. Idet man negligerer tykkelsen af væggen, er K beskrevet ved ligningen

$$x^2 + y^2 - z^2 = a^2. \quad (1)$$

Desuden er $|z| \leq h$. Herved er $a > 0$ og $h > 0$ to givne konstanter.

1. Skitser K i et xyz -koordinatsystem efter følgende fremgangsmåde:

Forklar, at delen af K beliggende i planen med $x = 0$ udgør en hyperbel.

Godtgør at fladen K er rotationssymmetrisk omkring z -aksen.

(Fladen givet ved (1) kaldes en *omdrejningshyperboloide*.)

2. Vis at tangentplanen til K i $P_1(x_1, y_1, z_1)$ er givet ved ligningen

$$x_1x + y_1y - z_1z = a^2.$$

3. Lad $P_0(x_0, y_0, 0) \in K$. Vis at de to rette linier med parameterfremstillingerne

$$\begin{aligned} (x_0, y_0, 0) + t \cdot (-y_0, x_0, a), \quad t \in \mathbf{R} \\ (x_0, y_0, 0) + t \cdot (-y_0, x_0, -a), \quad t \in \mathbf{R} \end{aligned}$$

begge er indeholdt i fladen bestemt ved (1); og at de også er indeholdt i tangentplanen til K i P_0 .

Hvordan kan dette udnyttes konstruktivt, når K skal bygges i praksis?

4. Bestem for givne konstanter a og h rumfanget af en væske, der fylder hele køletårnet.

Teorispørgsmål:

Gradient for en funktion $f(x, y, z)$ af tre variable. Niveauflader $f(x, y, z) = c$, deres tangent- og normalvektorer samt tangentplan.